

De erkenning is er

Frederiksoord Nu

© Albert Brunsting

FREDERIKSOORD – De erkenning van vier Koloniën van Weldadigheid als Werelderfgoed was direct merkbaar in Frederiksoord. Pers en media hadden ruim aandacht voor het heuglijke feit en vooral nam in de vakantietijd het aantal bezoekers sterk toe. Elders in het blad staat hiervan een korte impressie. Er volgt nu een nieuwe uitdaging: het beheer en behoud van het erfgoed. De MvW wil daar graag aan meewerken.

De redactie blikte terug met de beide oprichters van De Star. Het blad heeft een rol gespeeld in het verbeteren van de communicatie tussen bewoners, ondernemers en de MvW. Het is jammer dat door de Coronamaatregelen het overleg weer op een laag pitje is komen te staan. Jan Jansen en Hijlco Komen vragen terecht hiervoor aandacht. Ze waarschuwen er voor dat de aandacht niet te veel eenzijdig gericht gaat worden op de toeristische en economische aspecten. De balans met de leefbaarheid moet bewaard blijven. Het zijn bij de feestvreugde een paar kritische noten die op serieuze wijze besproken moeten worden met alle betrokkenen in onze dorpen.

De invloed van De Star blijkt groter dan wij konden vermoeden. In een vorige uitgave meldden we dat vanwege de stagnatie van de levering van riet uit China de MvW problemen heeft met de restauratie van de oude koloniewoningen. RTV Drenthe heeft naar aanleiding hiervan een rapportage gemaakt. Daarna berichtten de landelijke media over de schaarste en de prijsopdrijving van het riet door de gestegen kosten van containervervoer. Onze melding was het begin van landelijk nieuws.

Vanwege de ingebruikneming eerder dit jaar van de 50e nieuwe, duurzame koloniewoning werd een (door COVID-19) verlaat feestje gehouden. Tien jaar geleden opende astronaut en duurzaamheidsspecialist Wubbo Ockels de eerste woning aan de Molenlaan. Een nieuwe innovatieve stap is nabij. Provincie en gemeente hebben geld beschikbaar gesteld voor het realiseren van een proef voor opslag van energie bij de twee off-grid ready woningen aan de Hooiweg. Frederiksoord blijft opereren in de voorhoede van de energietransitie!

De historische foto toont de ophaalbrug over de Westerbeekslot in Wilhelminaoord. Dit unieke plaatje – helaas van matige kwaliteit – was het voorbeeld voor het kunstwerk De Opgehaalde Herinnering van kunstenaar André Pielage uit Schiedam. – We wensen u weer veel leesplezier.

UNESCO Werelderfgoed en toen...

Het was al aardig druk in Frederiksoord vanwege de vakantieperiode, maar toen de kolonie werd uitgeroepen tot UNESCO Werelderfgoed kwam er een explosie van bezoekers op ons af.

Dit hoorde de redactie bij een rondgang door Frederiksoord bij bewoners en ondernemers. Het Logement, inclusief de dependance in de oude bakkerij, is tot op de dag van vandaag volgeboekt en het restaurant zit dagelijks vol. Jammer dat door personele krapte de Gasterij op maandag en dinsdag noodgedwongen gesloten blijft. Het terras van het Huygens Huys, het oude postkantoor, telt twee keer zoveel gasten als voorheen en ook het snoepwinkeltje, Het Zoete Schuurtje, bij de oude Vrijboerhoeve doet goede zaken. Museum De Proefkolonie werkt met tijdslots in verband met de beperkingen door Corona, maar alle tijdslots zijn volgeboekt. De Kolonietram rijdt vaker en altijd dubbele ritten in plaats van een rit per middag. Vanzelfsprekend heeft dit alles gevolgen voor de inzet van vrijwilligers op diverse posten, er wordt dan ook naarstig naar extra vrijwilligers gezocht.

En de bewoners, hoe ervaren die de toegenomen drukte in hun dorp? Over het algemeen horen we positieve geluiden, het zijn geïnteresseerde, rustige bezoekers die onze kolonie bezoeken, ze geven een gezellige drukte, maar de drukte van auto's is minder leuk. Om de Van Swietenlaan over te steken moet je wel de tijd nemen. Sommige bezoekers betreden in hun enthousiasme het privéterrein van bewoners, een enkeling kijkt door de ramen of gaat zelfs het huis binnen. De gastvrijheid is groot, maar kent grenzen en die moeten we dan ook duidelijk aangeven met een hek of een bordje, privé.

Onze bewoners zijn onze belangrijkste ambassadeurs

FREDERIKSOORD – In een gesprek in 2006 met Jan Mensink, directeur van de MvW, verbaasden Jan Jansen en Hijlco Komen zich er over dat ze als bewoners van Frederiksoord weinig wisten van de activiteiten en plannen die zich rond de MvW afspeelden.

‘Met het door Jan en Hijlco gestarte nieuwe blad De Star (vernoemd naar het oorspronkelijke blad van de MvW uit 1819) verschaften ze vanaf 2007 informatie aan bewoners van Frederiksoord en Wilhelminaord’

Vormgever Cor Krüter, een kennis van Jan, versterkte het duo geheel belangeloos. In 2007 werd bij Hoeve Boschoord de eerste vernieuwde Star gedrukt. Kernbegrippen zijn (nog steeds) onafhankelijkheid, een positieve toon, kritisch wanneer nodig en een vlotte vormgeving. Een van de doelen was om door goede informatie de bewoners betrokken en trots te maken op hun woonplek. Op die manier worden ze de belangrijkste ambassadeurs van het verhaal van de MvW.

Jan en Hijlco droegen in 2019 het stokje over aan de huidige redactie. Jan: Door het werken aan De Star, kwam je er nog beter achter hoe en wat er hier gebeurt en hoe dat gaat. Je zit helemaal in het verhaal... De reacties in het dorp waren vooral positief. Op onze vraag of Frederiksoord veranderd is in de afgelopen 15 jaar, vinden ze dat

het meer open is geworden. De mensen communiceren meer dan vroeger. Hijlco: We hebben er aan bijgedragen dat de bewoners trots zijn op hun dorp. Helaas is ten gevolge van de Covid maatregelen, de communicatie weer veel minder geworden. Informatie bijeenkomsten en activiteiten van de Ronde van het Sterrenbos werden afgelast. Dit moet zowel voor de bewoners, ondernemers, MvW en Gemeente een belangrijk punt van aandacht zijn in de komende tijd! Dit dorp is nog niet af, zegt Hijlco. Het is nog volop in ontwikkeling. Vooral nu, met de erkenning als Werelderfgoed, is goede communicatie belangrijk. Pas op, dat niet alleen de toeristische en economische kanten aandacht krijgen. Wat is er nog over van het oorspronkelijke Kolonieplan? Jan: Het is belangrijk dat onze eigen bevolking, onze ambassadeur, betrokken blijft bij de ontwikkeling. Hijlco en Jan vinden ook dat de persoon van Johannes van den Bosch meer aandacht verdient in Frederiksoord. Hij moet zichtbaar worden in het dorp. Ze steunen het initiatief om van hem een standbeeld te plaatsen in Frederiksoord.

Het volledige interview met Jan en Hijlco is te lezen op www.de-star.nl.

Johannes in brons - vervolg

FREDERIKSOORD – De crowdfunding ten bate van het bronzen beeld dat Herma Schellingerhoudt maakt van Johannes van den Bosch gaat door.

Het beoogde bedrag is nog niet binnen, maar dit staat de voortgang niet in de weg. Het ontbrekende bedrag wordt voorgesloten, zodat het beeld in oktober naar de bronsgieter kan. Wellicht zal Johannes dan aan het eind van het 1e kwartaal van 2022 in Frederiksoord geplaatst worden. Zeker nu we Unesco Werelderfgoed zijn, verdient het beeld van de schepper van de Koloniën een plek in Kolonie I.

U kunt uw bijdrage blijven storten op NL95KNAB0257338322 t.n.v. H.J. Schellingerhoudt o.v.v. beeld Johannes. Kijk voor meer informatie op Johannes in brons - De Star (de-star.nl).

Mozaïekroute XXL op zondag 12 september was een groot succes! Corsogroep De Kolonie brengt een eerbetoon aan de onlangs overleden Hennie Veldmeijer en wint daarmee de 3e prijs.

Nieuws van/uit Huis Westerbeek

- De **erkenning** van vier Koloniën van Weldadigheid als Werelderfgoed trilde nog na in Huis Westerbeek. Het was een hele klus om het draaiboek voor de directe uitzending te maken en te herzien op de beide spannende dagen van de vergadering van UNESCO. De Maatschappij van Weldadigheid had een belangrijk aandeel in de voorbereiding. Presentator Andries Ophof was onvermoeibaar. De belangstelling van pers en media in die

periode was enorm. Frederiksoord staat volledig op de kaart.

- Met de erkenning is nu een belangrijke vraag: hoe gaan we **het gebied zorgvuldig beheren**? Formeel is dit een taak van de overheden. Maar als belangrijke betrokkene vindt de MvW dat hier ook een rol is voor de stichting en haar omgeving. Een gelukkige bijkomstigheid is dat onder voorzitterschap van directeur Minne Wiersma al drie jaar een regulair

erfgoedoverleg functioneert van de belangrijkste partijen: de Provincie, de Gemeenten Westerveld, Steenwijkerland en Weststellingwerf, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, het genootschap Het Oversticht en de MvW. Dit overleg sluit naadloos aan bij de behoefte aan advies om dit proces te begeleiden.

- Zoals ook elders te lezen heeft de erkenning direct een **toeloop van belangstellenden** tot gevolg gehad. Hoe moet dit

in goede banen worden geleid? Ook dit is formeel geen taak voor de MvW. Maar de MvW wil ook hier een rol in spelen om de juiste balans te vinden tussen toeristische en economische factoren en de leefbaarheid van het gebied. Minne Wiersma wil samen met de gemeente

het komend jaar in overleg gaan met de bewoners en ondernemers.

- Het plan voor de **herinrichting** van het parkeerterrein bij het Huis van Weldadigheid is nog in behandeling bij de Gemeente. Het zal over enige tijd ter inzage worden voorgelegd.

- Het **logo** dat verbonden is aan de erkenning door UNESCO is beschermd. Er wordt een huisstijlgids gemaakt, waarin precies wordt vermeld wanneer en onder welke voorwaarden het logo mag worden gebruikt.

Verlaat feestje voor de 50e Koloniewoning van de Toekomst

FREDERIKSOORD – Op vrijdag 27 augustus werd een verlaat feestje gevierd vanwege de ingebruikneming in februari van de 50e nieuwe koloniewoning van de toekomst.

Het feestje kon toen vanwege de Covid-beperkingen niet worden gevierd. Sylvia Vink en Harry Hoekstra zijn de nieuwe bewoners van het laatste huisje aan de Koningin Wilhelminalaan, vlak voor de grens met Weststellingwerf. Minne Wiersma, directeur van de MvW memoreerde dat tien jaar eerder de eerste duurzame koloniewoning aan de Molenlaan werd opgeleverd, nadat voormalig directeur Jan Mensink in 2003 met het plan kwam om *koloniewoningen van de toekomst* te gaan bouwen op de historische locaties. Drents gedeputeerde Cees Bijl metselde met bewoonster Sylvia Vink onder toezicht van de ongeveer 50 genodigden, vakkundig een herinneringsplaquette in de muur van de woning.

Het concept van de duurzame koloniewoning gaat de grens over. Bouwer Hilco Broekman onthulde dat er onlangs een vergunning is aangevraagd bij de gemeente Weststellingwerf voor het bouwen van een soortgelijke woning aan de Westvierdeparten ter

hoogte van de Turfhoek. Daar stonden vroeger drie koloniewoningen. *Ein boppeslach*, noemde wethouder Jongebloed van Weststellingwerf dit.

Kort Kolonienieuws

- Het project **Makker van een Akker** is vanuit De Stichting Weldadig Oord ondergebracht bij de Stichting 't Kiemt in de Versnellingshoeve en wordt mede aangestuurd door de Stichting Circulaire Versnellers, actief op het terrein van de tuinbouwschool. Opzet en uitvoering van het project blijft ongewijzigd. Circulaire Versnellers wil het project uitbreiden naar o.a. Veenhuizen. Ook zal het vermarkten

van de geoogste producten door hen verder worden ontwikkeld.

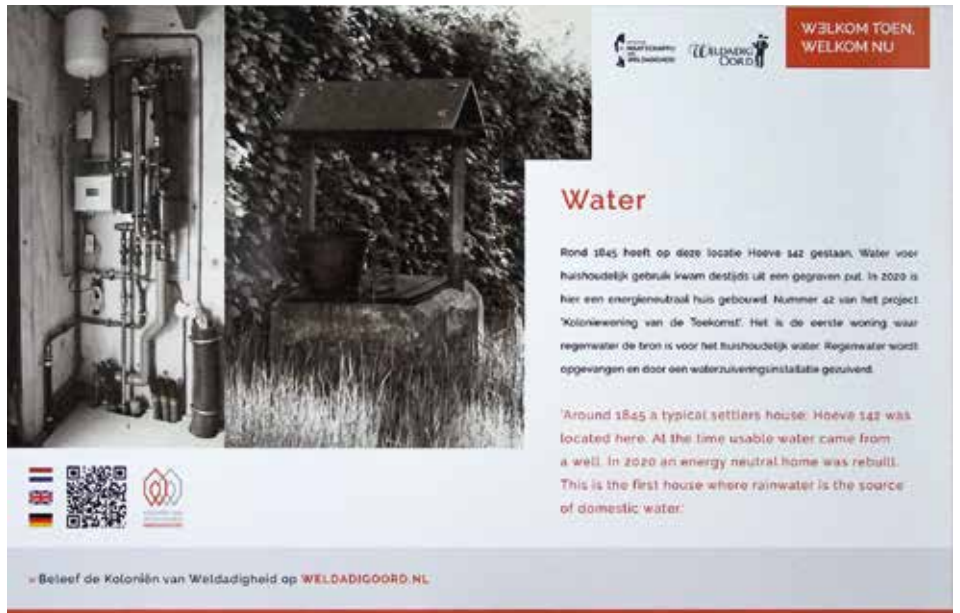
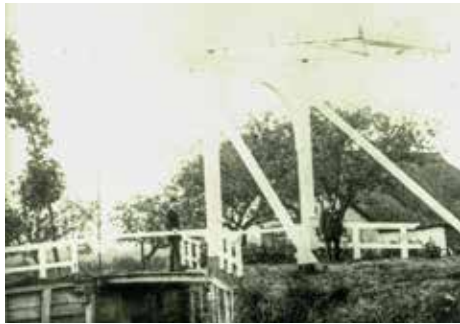
- Het eerste weekend van september stond in het teken van **plattelandsfair Paard & Erfgoed** in De Tuinen. Het evenement mocht zich verheugen op 6.000 bezoekers.
- Provincie Drenthe en Gemeente Westerveld hebben gelden ter beschikking gesteld voor het **ontwikkelen van thermische energieopslag** voor de twee off-grid

ready woningen aan de Hooiweg. De teruggesleerde energie van de zonnepanelen kan worden opgeslagen om 's winters weer te gebruiken. Opnieuw een voorbeeld van innovatie in duurzaamheid, waarin Frederiksoord koploper is.

- De **Kolonie express** heeft een rolstoeltoegankelijke aanhanger gekregen.
- 'Sporen in het zand' is de titel van het **archeologisch beleefpunt** aan de Jongkindt Conincklaan bij Doldersum (zandweg van Hoeve Boschoord richting Zorgvlied), dat op vrijdag 27 augustus is onthuld in aanwezigheid van gedeputeerde Cees Bijl en burgemeester Rikus Jager. Hier wordt

deze laan diagonaal gekruist door eeuwenoude karresporen. Amateur historicus Jan Douma uit Zorgvlied (her)ontdekte deze sporen in 2012. Aan weerskanten van het informatiebord zijn symbolisch assen met karrewielen geplaatst als kunstwerk.

- Op vrijdag 17 september 2021 is het kunstwerk 'De Opgehaalde Herinnering' van André Pielage aan de Kon. Wilhelminalaan in Wilhelminaoord feestelijk geopend. Het is een geschenk van de Provincie Drenthe aan de Gemeente Westerveld, ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan van de Maatschappij van Weldadigheid. Zie www.de-star.nl.
- 'Gastheer van het landschap' is een IVN-cursus bestemd voor (recreatie)ondernemers in de Drents-Friese Regio. Doel: 'Ondernemers bewust maken van de waarde van het landschap voor hun eigen bedrijfsvoering'. Informatie en uitnodiging is te vinden op onze website www.de-star.nl.
- **Water** is de titel van het informatiebord dat geplaatst wordt bij een van de off-grid ready koloniewoningen aan de Hooiweg. De informatie betreft de (drink)watervoorziening van toen en nu in de Koloniën van Weldadigheid. Zie www.de-star.nl.

Belangrijk nieuws over uitbreiding van het verspreidingsgebied

FREDERIKSOORD – De redactie heeft afspraken kunnen maken met de Gemeente Westerveld. De gemeente faciliteert drie jaar lang de verspreiding van De Star over een aantal dorpen in onze gemeente.

Dat betekent dat De Star vanaf heden per post wordt bezorgd in Frederiksoord, Wilhelminaoord, Nijensleek, Vledderveen, Zorg-

vlied, Wateren, Oude Willem, Boschoord en Doldersum. Door een vergissing is de Star Special in juli niet in Nijensleek bezorgd. De Special is daarom voor de bewoners van Nijensleek bijgevoegd.

'Een extra dankwoord is op zijn plaats aan de heer Brugging die al die jaren De Star heeft rondgebracht.'

Reacties/Suggesties over *De Star* zijn welkom op redactie@de-star.nl. Via www.de-star.nl kunnen belangstellenden buiten het verspreidingsgebied een digitale versie van *De Star* aanvragen.

Denkt u er om dat u wijzigingen van uw e-mail-adres tijdig aan ons doorgeeft. In Museum *De Proefkolonie* en in het *Logement Frederiksoord* is altijd een gratis papieren versie verkrijgbaar.

Redactie - Tanneke Bloemendal, Peter Bom, Nico de Leeuw, André Tempelaar en Wanda Torrenga
Gemeente Westerveld – Regiodeal Zwolle
 Vormgeving – Cor Krüter

SPONSOREN

